

tmmob
makina mühendisleri odası

ODA RAPORU

ASANSÖRLERDE DURUM RAPORU UYGULAMALAR VE YAPILMASI GEREKENLER

Revize Yedinci Altıncı Baskı

Hazırlayan

Emin KORAMAZ

Güncelleyen

MMO Asansör Kontrol Merkezi

Haziran 2020

Yayın No: MMO/657/2

tmmob
makina mühendisleri odası

Meşrutiyet Caddesi No: 19 Kat: 6-7-8
Tel: (0 312) 425 21 41 ♦ Faks: (0 312) 417 86 21
e-posta: mmo@mno.org.tr
<http://www.mno.org.tr>

YAYIN NO: MMO/657/2
E-ISBN: 978-605-01-1371-6

Bu yapıtın yayın hakkı Makina Mühendisleri Odası'na aittir. Kitabın hiçbir bölümü değiştirilemez. MMO'nun izni olmadan kitabın hiçbir bölümü elektronik, mekanik vb. yollarla kopya edilip kullanılamaz. Kaynak gösterilmek kaydı ile alıntı yapılabilir.

1. Baskı: Nisan 2006 / Ankara

7. Baskı: Haziran 2020 / Ankara

Baskı:

Ankamat Matbaacılık San. Ltd. Şti.
Tel: (0312) 394 54 94 - 95

sunuş

Odamız uzmanlık alanlarımızla ilgili tüm dallarda olduğu gibi, iletim teknolojileri ve asansörler konusunda da geliştirici ve iyileştirici çalışmalara katkı ve katılımıda bulunmayı önemli görevlerinden biri olarak görmektedir.

Odamız, bu alandaki yayın eksikliğini giderecek kitaplar yayınlamayı; etkinlik, seminer ve kurslar düzenleyerek gelişmeleri üyelerine aktarmayı sürdürmektedir. Düzenlediği kongre ve sempozyumlarda iletim ve asansör teknolojilerine ilişkin sektörün bütün ilgili kurum ve kuruluşlarını bir araya getiren Odamız, ilgili kesimlere önemli bir platform yaratmaktadır. Bu kapsamda, Asansör Sempozyumu sektörün sorunlarının ilgili bütün taraflarının bulunduğu bir ortamda derli toplu ele alınması ve sunduğu öneri ve açılımlar itibarıyla, sektör ve kamuoyuna hitap eden önemli bir etkinlik olmuştur.

Asansörler, tasarımından imalatına, bakımından periyodik kontrolüne kadar her aşaması kontrol altında tutulması gereken düşey taşıma araçlarıdır. Bu aşamalar sağlıklı işlediğinde asansör kazaları ve asansör arızalarıyla karşılaşma riski en aza inecektir. İnsan hayatına konfor ve kolaylık sağlayan bir taşıma sistemi olan asansörlerde standart dışı ürün kullanılması veya bakımının yetkisiz ve ehil olmayan kişi ve firmalar tarafından yapılması sonucunda kazalar ve arızalar oluşabilmektedir.

Asansörlerle ilgili standart ve yönetmeliklerin amacı; insanların ve/veya yüklerin taşınmasında kullanılan asansörlerin hizmete alınmasından sonra çevrenin, insanların ve canlıların sağlık ve güvenliğini tehdit etmeyecek şekilde kullanımını sağlamak üzere işletilmesi, bakımı ve yıllık kontrolleri için uyulması gereken kuralları belirlemektir.

İlgili kamu, kurum ve kuruluşlarıyla ilişkiler ve asansörlere ilişkin yasal mevzuatın düzenlenmesi, çalışmalarımız arasında son derece önemli bir yer tutmaktadır. 04 Mayıs 2018 tarih ve 30411 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği'nin 8. maddesi, her asansörün yılda en az bir kez yıllık kontrolünü zorunlu kılmakta; asansörün emniyet ve işletme yönünden çalıştırılmasına engel bulunmadığının belirlenmesini istemektedir.

Bu noktadan hareketle, asansör kontrollerinin piyasalaştırılmadan, kamusal denetim yaklaşımı içerisinde yapılması gerekliliğini savunan Odamız, geçmiş deneyimlerinden de yararlanarak, ilgili Yönetmeliklerde yer alan koşulları sağlayarak yaptığı protokoller çerçevesinde kontrolleri yapmayı sürdürmektedir.

Odamız tarafından hazırlanan asansörlerde mevcut durumun ortaya konduğu ve denetim eksikliğine vurgu yapılan Raporlarda, bu alandaki çalışma ve girişimimizin bir özetine, asansör denetimleriyle ilgili verilere ve sorunların çözümüne ilişkin önerilere yer verilmektedir. Raporla dile getirilen bütün çalışma, girişim ve öneriler doğrultusunda Odamız faaliyetlerini geliştirerek sürdürecektir.

Raporu hazırlayan Emin Koramaz'a, güncel gelişmelere ve mevzuat değişikliklerine göre yeniden düzenleyen MMO Asansör Kontrol Merkezi (AKM) yönetici ve çalışanlarına, redaksiyon ve dizgi aşamasında görev alan Oda alışanlarımıza teşekkür ederiz.

Haziran 2020

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**

İçindekiler

1. Giriş	1
2. İLGİLİ MEVZUAT	5
3. YETKİSİZ FİRMA SAYISI YETKİLİ FİRMA SAYISINDAN FAZLA	19
4. KAZALAR VE NEDENLERİ	20
5. TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN ÇALIŞMALARI	21
6. ÜLKEMİZDE DURUM, SAYISAL VERİLER.....	26
7. ASANSÖR KONTROL İŞ AKIŞ ŞEMASI	31
8. SONUÇ	33
9. NİHAİ ÇÖZÜM İÇİN YAPILMASI GEREKEN ÇALIŞMALAR.....	34
10. EKLER.....	37
Asansör Kullanırken Dikkat Edilecek Hususlar	37
Yürüyen Merdivenler/Bantları Kullanırken Dikkat Edilecek Hususlar	40

1. GİRİŞ

Çağımızda yaşanan değişim ve gelişmelerle birlikte yaşamımızın değişmez parçası haline gelen çok çeşitli ihtiyaçlardan biri de asansörler olmuştur.

Güvenli, sağlıklı, çağdaş, planlı yapı ve kentlerin oluşumunda olduğu gibi asansör sistemlerinin de bilimsel, teknik proje ve uygulamalara gereksinimi vardır. Proje aşamasından uygulamaya ve periyodik kontrollere kadarki süreçlerde ilgili bakanlıklara, Odamıza, valiliklere, belediyelere ve kullanıcılara önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Sanayinin tamamında ve yaşamımızın önemli bir bölümünde iletim teknolojileri önemli bir yer tutuyor. Fabrikalardan depolara, şantiyelerden küçük işletme, konutlar ve iş merkezlerine dek, iletim ve kaldırma makinaları pek çok alanda yaygın olarak kullanılmaktadır. İletim teknolojilerindeki yeni gelişmeler, sanayileşme ve kentleşme alanındaki yeni gelişmelerle bağlantılı bir şekilde sürmektedir. Bu çerçevede, enerji kullanımında ekonomiklik, konfor ve güvenlik faktörleri ön plana çıkmaktadır.

Ancak standartlara uygun üretim, rekabet koşulları, AB Teknik Mevzuat uyum süreci, standartların uyumlaştırılması gibi konularda büyük bir dağınıklığın yaşandığı da görülmektedir.

Bu açıdan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE, Meslek Odaları, üretici firmalar, mühendisler ve ilgili diğer kuruluşların denetimlerinin yaygın ve etkin kılınmasının gerek can ve mal güvenliği gerekse haksız rekabeti önlemek açısından önemi bugün de sürmektedir.

ASANSÖR

Belirli seviyelerde hizmet veren, esnek olmayan ve yatay düzlemle 15°'den fazla bir açı oluşturan kılavuzlar boyunca hareket eden bir taşıyıcıya sahip olan insanların, insanların ve yüklerin, taşıyıcıya girebiliyorsa ve taşıyıcı içine ya da taşıyıcı içindeki kişinin kolayca ulaşabileceği şekilde yerleştirilmiş kontrollerle donatılmış bir tertibat olarak tanımlanabilir.

Her asansörün taşıyıcısı bir kabini olmalıdır. Bu kabin, montajcı tarafından belirlenen, azami kişi sayısına ve yük değerine karşılık gelen boşluğu ve mukavemeti sağlayacak şekilde tasarlanmalı ve imal edilmelidir.

Asansörlerin Kullanım Amacına Göre Sınıflandırılması

1. Sınıf: Konut Asansörleri
  2. Sınıf: Genel Kullanım Amaçlı Asansörler
  3. Sınıf: Sağlık ve Bakım Asansörleri
  4. Sınıf: Yük Asansörleri
  5. Sınıf: Servis Asansörleri
  6. Sınıf: Yoğun Trafik Asansörleri
- olmak üzere 6 sınıfa ayrılır.

1. Sınıf Asansörler: Konutlarda kullanılan asansörler olup, bina içi trafik hesabı sonucu sayısı ve kapasitesi belirlenir.

Kapasitesi: 320 kg-1000 kg arasındadır.

Hızı: 0.6-1.6m/sn arasındadır

Durak Adeti: 2- ...

Tahrik Cinsi: Elektrikli-Hidrolik

2. Sınıf Asansörler: Genel kullanıma açık binalar ile kamu binalarında, istasyonlarda, gar, alışveriş merkezi, otel, havaalanı, tiyatro, sinema vb. kullanılan asansörlerdir. Bina içi trafik hesabına bakılmaksızın kapasitesi belirlenir.

Kapasitesi: 630 kg -1275 kg arasındadır.

Hızı: 0.40-2.5 m/sn arasındadır.

Durak Adedi: 2- ...

Tahrik Cinsi: Elektrikli-Hidrolik

3. Sınıf Asansörler: Sağlık ve bakım tesislerinde sedye taşıma amacıyla kullanılan asansörlerdir.

Kapasitesi: 630 kg -5000 kg arasındadır.

Hızı: 0.25-2.5 m/sn arasındadır.

Durak Adedi: 2- ...

Tahrik Cinsi: Elektrikli-Hidrolik

4. Sınıf Asansörler: Fabrika ve işyerlerinde yüklerin veya refakatçi nezaretinde yüklerin taşınmasında kullanılan asansörlerdir.

Kapasitesi: 630 kg-5000 kg arasındadır.

Hızı: 0.25-2.5 m/sn arasındadır.

Durak Adedi: 2- ...

Tahrik Cinsi: Elektrikli-Hidrolik

5. Sınıf Asansörler: İşyerlerinde, lokanta ve restoranlarda, servis hizmetleri amacıyla insan tarafından kullanımı engellenen asansörlerdir.

Kapasitesi: 40 kg-250 kg arasındadır.

Hızı: 0.15-0.6 m/sn arasındadır.

Durak Adedi: 2- ...

Tahrik Cinsi: Elektrikli-Hidrolik

6. Sınıf Asansörler: Yüksek yapılar (konut, rezidans) veya yüksek katlı işyerlerinde, kullanılan asansörler olup, bina içi trafik hesabı sonucu sayısı ve kapasitesi belirlenir.

Kapasitesi: 1275 kg-2000 kg arasındadır

Hızı: 2.5-6.0 m/sn arasındadır

Durak Adedi: 20- ...

Tahrik Cinsi: Elektrikli

Asansörlerin Tahrik Cinslerine Göre Sınıflandırması

1- Sürtünme tahrikli (Elektrik motorlu)

Askı tipi (Halathı, Zincirli, Kayışlı)

1. Askı: direk askı,

2. 2. Askı: palangalı

2- Hidrolik Tahrikli (Hidrolik pompa)

- Direkt Tahrikli
- Endirekt Tahrikli
- Tandem

3- Kremayer Dişli

Asansörlerin Projelendirilmesi ve Kurulumu

İmar mevzuatına göre asansör projeleri inşaat ruhsatına ve iskân ruhsatına esas projelerdir. İki aşamadan oluşmaktadır:

- 1- Asansör Avan Projesi:** Binaya tesis edilecek olan asansörün kullanım amacına göre kapasite, hız, kumanda ve kullanım şekli gibi temel özelliklerinin belirlenmesi için hazırlanan proje olarak tanımlanır. Başka bir ifadeyle inşaat ruhsatı alınmadan önce hazırlanan projedir.
- 2- Uygulama Projesi:** Binaya tesis edilecek olan ve avan projede asgari koşulları belirlenen asansörün tasarım sonucu imalat ve montaj detay bilgilerinin ve hesaplamalarının yer aldığı proje, olup yapım aşamasından önce hazırlanmalıdır.

2. İLGİLİ MEVZUAT

Ülkemizde asansörlerin projelendirilmesi, montajı ve bakımı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) tarafından 20.12.1995 tarih ve 22499 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Asansör Yönetmeliği kapsamında yapılmaktaydı. Bakanlık AB uyum sürecinde 15.02.2003 tarih ve 25021 sayılı Resmî Gazetede yeni bir Asansör Yönetmeliği (95/16/AT) yayımladı. Yönetmelik yayımı tarihinden itibaren 18 ay sonra yani 15.08.2004 tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmesine rağmen ilgili Bakanlık yönetmelik uygulamasını 1 Mart 2005 tarihine erteledi. Daha sonra görülen lüzum üzerine 31.01.2007 tarih ve 26420 sayılı Resmî Gazetede revize edilerek yeniden yayımlandı. Aynı yönetmelik (95/16/AT Asansör Yönetmeliği) 14.08.2009 tarih ve 27319 sayılı Resmî Gazetede tekrar revize edilerek yayımlandı. Daha sonra 29.06.2016 tarih ve 29757 sayılı Resmî Gazetede Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB) yayımlandı.

1995 tarihinde Asansör Yönetmeliği ilk yayımlandığında Asansör imalat, montaj ve bakım firmalarının bir Elektrik Mühendisi ile bir Makina Mühendisini istihdam etmesi ve bu mühendislerin ilgili meslek odalarından Büro Tescil Belgesi alması zorunlu tutulmuştu. Daha sonra revize edilerek yayımlanan bu yönetmelikte mühendis istihdamı ve ilgili meslek odasından Büro Tescil Belgesi almaları kaldırılarak konu boşlukta bırakıldı.

Bazı çevreler asansör konusuna ticari boyutta yaklaşmaktadır. Asansör firmalarında mühendis çalıştırılmasına ve mühendis odalarının mesleki denetim süreçlerinde yer almasına şiddetle karşı çıkmaktadır.

Bilimi, Mühendislik ve Kamu denetimini dışlayan böylesi düzenleme, asansörlerde denetim eksikliğinden kaynaklı can ve mal kayıpları ile standart dışı uygulamaları daha da artıracaktır. Bu tür uygulamalar aynı zamanda asansör sanayimizi de baltalayacak, sektöre hizmet veren yüzlerce mühendisin işten çıkartılmasına sebep olacaktır.

Ülkemizde binlerce CE işareti olmayan asansör bulunmaktadır. Milyonlarca vatandaşımız her gün bu asansörleri kullanmaktadır. Bu durum ise can ve mal güvenliğini doğrudan etkilemektedir.

Asansörler, kaldırma, iletme makinaları içinde son derece emniyetli bir taşıma aracı olmak zorundadır. İnsanın can ve mal güvenliğini doğrudan ilgilendiren ürün grupları içerisinde yer alması nedeniyle asansörler; imalat ve satış aşamalarında ülkemizde zorunlu standartlar kapsamında çıkarılmıştır.

Aynı şekilde AB ülkelerinde de riskli ürün grubu listesinde yer alan asansörler, CE işareti kontrollü olarak işletmeye alınmaktadır.

29.06.2016 tarih ve 29757 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Asansör Yönetmeliği'nin 22. maddesinde yer alan **““CE” işaretlemesinin ve diğer işaretlerin iliştirilmesi için genel kurallar ve şartlar”** başlığında;

“CE işareti, her bir asansör kabinine ve her bir asansör güvenlik aksamı üzerine görünür, okunaklı ve kalıcı şekilde iliştirilir. Aksi durumda, asansör güvenlik aksamı üzerine bir etiket ile ayrı şekilde iliştirilir.” denilmekte ve ayrıca usulsüz uygulamalara ilişkin yaptırımlar belirtilmektedir.

ASANSÖR İŞLETME VE BAKIM YÖNETMELİĞİ

06 Nisan 2019 tarih ve 30737 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren bu Yönetmeliğin amacı; *“İnsanların, insan ve yüklerin veya sadece yüklerin taşınmasında kullanılan asansörlerin, insan can ve mal güvenliğini tehdit etmeyecek şekilde kullanımlarını sağlamak ve çevreyi korumak üzere tescili, işletilmesi, bakımı, garanti ve satış sonrası hizmetleri ile hizmet denetimi ve mevcut asansörlerin iyileştirilmesiyle ilgili uyulması gereken kuralları belirlemektir.”* denilmektedir.

Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB) kapsamında piyasaya arz edilen asansörler ile bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce monte edilmiş olan ve halen faal durumda olan asansörleri kapsamaktadır.

Bakım

Madde 8– (1) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan asansörün bakımı, bina sorumlusunun bakım sözleşmesi imzaladığı asansör monte eden veya onun yetkili servisi tarafından yapılır. Yapı kullanma izin belgesi alan ve amacına uygun olacak şekilde ilk kez kullanıma açılan binada/yapıda yasal olarak bina sorumlusu atanana kadar asansör yaptırıcısı ile asansör monte eden veya onun yetkili servisi arasında bakım sözleşmesi yapılır.

(2) Bakım sözleşmesinin birden fazla asansörü kapsaması durumunda, bakım hizmeti sunulacak her bir asansöre ait asansör kimlik numarası ve asansörün açık adresi bu sözleşmede belirtilir.

(3) Piyasaya arz edilen asansörün beyan yükü, beyan hızı, tahrik türü, motor seri numarası ve gücü, halat ve/veya zincirler ile tip kontrol belgesi gerektiren aksam ve parçaların teknik özellikleri, tesis planları ve elektrik devre şemaları ile asansör periyodik kontrol sonuçları ve kazaların kayıt edileceği asansör kayıt defteri, söz konusu asansörü piyasaya arz eden asansör monte eden tarafından sağlanır. Ayrıca asansörün kimlik numarası, piyasaya arz tarihi ve tescil tarihi asansör kayıt defterinde belirtilir. Asansör kayıt defterinin bitmesi durumunda, yeni defter bina sorumlusuyla bakım sözleşmesi imzalayan asansör monte eden veya onun yetkili servisi tarafından temin edilir. Biten kayıt defteri, bina sorumlusu tarafından asansörün kullanım ömrü boyunca muhafaza edilir. Kayıt defteri ile ilgili tüm gereklilikler halen kullanımda olan bütün asansörler için de geçerlidir.

(4) Asansör bakım, onarım ve servis hizmeti sonrasında oluşan atığın bertaraf edilmesi 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'na uygun olarak yapılır.

(5) Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB) kapsamında piyasaya arz edilen veya kullanımda olan asansör/asansörler için yapılacak olan bakım sözleşmesinde/sözleşmelerinde, o asansöre/asansörlere yönelik herhangi bir cihaz veya şifreleme gibi yöntemlerle engelleme veya kısıtlama yapılıp yapılmadığına dair bilginin yer alması asansör monte eden veya onun yetkili servisi tarafından sağlanır.

Bakımın kapsamı

Madde 9 – (1) Asansörün, asansörü oluşturan tüm aksam ve parçaların bakımı, asansör monte eden tarafından hazırlanmış olan bakım kılavuzunda yer alan talimatlara ve güncel TS EN 13015: Asansör ve Yürüyen Merdivenlerin Bakımı, Bakım Talimatları İçin Kurallar standardında belirtilen gerekliliklere göre yapılır.

(2) Bu Yönetmeliğe göre bakım;

- a) Yağlama ve temizlemeyi,
  - b) Kontrolleri,
  - c) Kurtarma çalışmalarını,
  - ç) Ayarlama işlemlerini,
  - d) Kullanıma veya yıpranmaya bağlı olarak meydana gelebilen bileşen onarımını veya değişimini,
- kapsar.

(3) Bu Yönetmeliğe göre bakım;

- a) Asansörün yerinin değiştirilmesini,
  - b) Tahrik ünitesi, askı sistemi, taşıyıcı/kabin, durak kapısı ve/veya asansör güvenlik aksamlarının değişimini,
  - c) Asansör kumanda sisteminde yapılan değişiklikleri,
  - ç) İtfaiye tarafından yapılan kurtarma çalışmalarını,
  - d) Asansör kuyusunun dış bölümlerinin temizlenmesini,
  - e) Taşıyıcı/kabin iç kısmının temizlenmesini,
- kapsamaz.

(4) 15/8/2004 tarihinden önce monte edilen ve ilgili mevzuata göre ilgili idare tarafından kayıt altına alınan asansörün beyan yükünde ve/veya beyan hızında ve/veya seyir mesafesinde değişiklik yapılması halinde, bu asansörde, güncel TS EN 81-80 standardı gereklilikleri esas alınır.

(5) 15/8/2004 ile 1/9/2017 tarihleri arasında piyasaya arz edilen ve ilgili mevzuata göre ilgili idare tarafından kayıt altına alınan asansörün beyan yükünde ve/veya beyan hızında ve/veya seyir mesafesinde değişiklik yapılması halinde, bu asansörde, ilk defa piyasaya arz edildiği tarihte yürürlükte bulunan uyumlaştırılmış standart gereklilikleri esas alınır.

(6) Üçüncü fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde, dördüncü ve beşinci fıkralarında yer alan ve bakım çalışması olarak değerlendirilmeyen asansöre ait değişiklikler, asansör monte eden tarafından yerine getirilir. Bu değişikliklerin ilgili mevzuatına ve/veya standardına uygun yapıp yapılmadığına dair sorumluluk, söz konusu değişiklikleri yapan asansör monte edendedir. Bu değişiklikleri yapmak üzere asansör monte eden adına hareket eden montaj elemanının ve/veya teknik bakım ve onarım personelinin, bu Yönetmelikte ve/veya ilgili mevzuatta belirtilen yeterlilik belgesine sahip olması gerekir.

(7) Dördüncü ve beşinci fıkrada belirtilen durumlarda asansör monte eden tarafından asansör uygulama projesi hazırlanır/hazırlatılır ve ruhsat makamının onayına sunulur. Ruhsat makamı tarafından onaylanan asansör uygulama projesine uygun olacak şekilde beyan yükünde ve/veya beyan hızında ve/veya seyir mesafesinde değişiklik yapılan asansörün tescili için asansör monte eden tarafından yeşil renkli bilgi etiketine esas periyodik kontrol raporuyla birlikte altmış gün içerisinde ilgili idareye başvurulur. Asansörün tescil belgesi, Ek-2’de yer alan içeriğe uygun olacak şekilde ilgili idare tarafından düzenlenir ve asansör monte edene sunulur.

Bakımla ilgili diğer hususlar

Madde 10 – (1) Bina sorumlusu ile sözleşme imzalayan asansör monte eden veya onun yetkili servisi, güvenli kullanım için söz konusu asansörü oluşturan aksam ve parçaları da içerecek şekilde bir bütün olarak gerekli koşulları sağlayıp sağlamadığına ilişkin durum tespit raporu hazırlar ve bina sorumlusuna iletir. Durum tespit raporu asansör monte edenin piyasaya arz ettiği ve bakım sözleşmesi yaptığı asansör için hazırlanmaz.

(2) Asansör monte eden veya onun yetkili servisince her bakımda yapılan işlemler güncel TS EN 13015: Asansör ve Yürüyen Merdivenlerin Bakımı, Bakım Talimatları İçin Kurallar standardındaki gereklilikleri de içerecek şekilde hazırlanmış olan bakım föyü ile kayıt altına alınır ve bir nüshası bina sorumlusuna

teslim edilir, bir nüshası da kendisi tarafından muhafaza edilir ve talep edilmesi durumunda Bakanlığa ve diğer ilgililere sunulur.

(3) Bina sorumlusu bakım föylerini asansörün makine veya makara dairesinde veya binaya/yapıya ait yönetim bürosunda kalıcı olarak muhafaza eder.

(4) Asansör monte eden veya onun yetkili servisi, insan can ve mal güvenliği yönünden asansörün risk taşıması durumunda bina sorumlusunu yazılı olarak bilgilendirir. Bina sorumlusu asansör monte eden veya onun yetkili servisi vasıtasıyla asansörün güvenli hale getirilmesini sağlamakla yükümlüdür.

(5) Asansör monte eden veya onun yetkili servisi, asansörde yapılan aksam ve parça değişiklikleri ile bildirilen kazaları asansör kayıt defterine işler.

(6) Bakım sözleşmesi yapıldıktan sonra asansör monte eden veya onun yetkili servisi, binadaki/yapıdaki asansör sayısı dikkate alınarak bina sorumlusunun belirleyeceği sayıda kişiye acil durumlarda kurtarma çalışması konusunda yılda en az bir defa eğitim verir. Eğitim, yetkili servis teknik bakım ve onarım personeli tarafından verilir. Verilen bu eğitim yetkili servis teknik sorumlusu ve eğitimi veren kişi tarafından imzalanan bir tutanakla kayıt altına alınır ve tutanağın bir sureti bina sorumlusuna iletilir. Bina sorumlusu, eğitim alan kişi/kişilerin değişmesi halinde yeni kişi/kişilere eğitim verilmesini sağlar. Kurtarma talimatının, kurtarma çalışmasını yapacak kişi/kişilerin kolaylıkla görebilecekleri yerlerde muhafaza edilmesi ve amacına uygun hazırlanmış olması gerekir.

(7) Asansör monte eden, piyasaya arz ettiği her tip ve özellikteki asansör için yedek aksam ve parçayı en az üç yıl süreyle temin etmekle yükümlüdür.

(8) Asansör monte eden, kendisi tarafından piyasaya arz edilen asansöre bakım, onarım ve servis hizmeti veren bir başka asansör monte edenin veya onun yetkili servisinin veya bina sorumlusunun, yedek aksam veya parça ile asansörde bakım yapmayı mümkün kılacak her türlü cihaz ve donanım talebini normal piyasa koşullarında sağlamak zorundadır.

(9) Bakım, onarım, arıza giderme ve periyodik kontrol faaliyetleri yürütülürken gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda bina sorum-

lusu ile bakım sözleşmesi imzalayan asansör monte eden veya onun yetkili servisince alınır.

(10) Bakım esnasında, bakım ve onarım işlerinden kaynaklı nedenlerle gerek teknik bakım ve onarım personelinin gerekse bakımla ilgisi bulunmayan kişi/kişilerin yaralanmasına veya ölümüne neden olabilecek ihmellere dair sorumluluk, bina sorumlusunun bakım sözleşmesi imzaladığı asansör monte eden veya onun yetkili servisindedir.

(11) Periyodik kontrol neticesinde güvensiz olarak tanımlanan ve kırmızı renkli bilgi etiketi iliştilen asansöre; kusurlu, hafif kusurlu veya kusursuz hale getirilmeye kadar bakım hizmeti sunulamaz. Güvensiz olma durumundan, kusurlu duruma geçen ve periyodik kontrol tarihi başlangıç kabul edilerek yüz yirmi gün içerisinde hafif kusurlu veya kusursuz hale getirilmeyen asansöre de söz konusu sürenin sona erdiği zaman itibarıyla bakım hizmeti sunulamaz. Asansör monte eden veya onun yetkili servisi bu süre zarfında bina sorumlusundan aylık bakım ücreti talebinde bulunamaz.

(12) Asansör monte eden veya onun yetkili servisi; bakım, onarım, arıza giderme ve periyodik kontrol faaliyetleri yürütülürken görevlendireceği teknik bakım ve onarım personeline ilişkin tanımlayıcı tüm bilgilerin bakım sözleşmesinde yer almasını sağlar. Teknik bakım ve onarım personeline ilişkin değişiklik olması halinde, bu değişikliğe dair bilginin de söz konusu bakım sözleşmesinde yer alması ilgili asansör monte eden veya onun yetkili servisince sağlanır.

(13) Bina sorumlusu tarafından, bakım sözleşmesi yapılan asansör monte eden veya onun yetkili servisinin dışındaki üçüncü tarafların asansöre müdahalesine izin verilmez. Birinci cümlede belirtilen hüküm periyodik kontrol sonucunda gerçekleştirilecek olan iyileştirme faaliyetleri ile 9 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen işlemler kapsamında bina sorumlusuna tercih edilen ve sözleşme imzalanan asansör monte eden veya onun yetkili servisinin çalışmalarını kapsamaz.

Bina sorumlusunun yükümlülükleri

Madde 14 – (1) Bina sorumlusu, asansörün güvenli bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere bakımını yaptırmaktan ve bakım ücretinin ödenmesinden sorumludur.

(2) Bina sorumlusu, engellilerin erişilebilirliği için asansörün güvenli bir şekilde sürekli olarak çalıştırılmasını sağlar. Kamuya açık alanlarla ilgili olarak birinci cümlede belirtilen konuya ilişkin şikâyetler ilgili nedeniyle Valilik bünyesinde bulunan erişilebilirlik izleme ve denetleme komisyonuna, konutlarla/meskenlerle ilgili şikâyetler ise konutun/meskenin bağlı bulunduğu ilgili idaresine iletilir.

(3) Bina sorumlusu, asansörle ilgili herhangi bir tehlikeli durumu asansör monte eden veya onun yetkili servisine iletir ve söz konusu asansöre asansör monte eden veya onun yetkili servisi tarafından müdahale edilene kadar gerekli güvenlik tedbirlerini alır.

ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ

04 Mayıs 2018 tarih ve 30411 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren bu Yönetmeliğin amacı; *“asansörlerin periyodik kontrolüne ilişkin usul ve esaslar ile asansör periyodik kontrollerinde görev alacak olan A tipi muayene kuruluşlarının yetkilendirilmesi, yükümlülükleri ve denetimlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.”* denilmektedir.

Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB) kapsamında piyasaya arz edilen ve Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB)’nin yürürlüğe girmesinden önce monte edilmiş olan ve halen faal durumda bulunan asansörlerin periyodik kontrolleri ile asansörlerin periyodik kontrolünü yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen A tipi muayene kuruluşlarına ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır.

Periyodik kontrol dönemi ve yaptırma sorumluluğu

Madde 8– (1) Binada/yapıda sürekli olarak kullanılan asansörün periyodik kontrolü, yılda en az bir defa, Bakanlık tarafından yetkilendirilen ve ilgili idare ile protokol imzalayan A tipi muayene kuruluşuna yaptırılır.

(2) Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB) kapsamında piyasaya arz edilen asansörün ilk periyodik kontrolü tescil aşamasından önce, asansör yaptırıcısının müra-caatı üzerine en geç 15 gün içerisinde A tipi muayene kuruluşu tarafından yapılır. İlk periyodik kontrolün yaptırılmasına ve ücretinin ödenmesine dair sorumluluk, asansör yaptırıcısındadır.

(3) Bir sonraki periyodik kontrol tarihinin belirlenmesinde söz konusu takvim yılı içerisinde gerçekleştirilen periyodik kontrol tarihi esas alınır.

(4) Periyodik kontrolün yaptırılmasına dair yükümlülük ilgili idare ve bina sorumlusuna aittir.

Periyodik kontrol esasları

Madde 9 – (1) İlgili idare kendi sorumluluk alanı içerisinde bulunan asansörlerin periyodik kontrolü için Bakanlık tarafından yetkilendirilen A tipi muayene kuruluşlarından bir tanesi ile protokol imzalar. Ayrıca A tipi muayene kuruluşu olarak akredite olan ilgili idare, bu Yönetmelikte belirtilen kriterleri sağlaması,

Bakanlıkça yetkilendirilmesi ve ilgili idare ile protokol imzalaması durumunda periyodik kontrol yapar.

(2) İlgili idare ile protokol imzalayacak olan A tipi muayene kuruluşu, TÜRKAK tarafından akredite edilir. Akreditasyon belgesinin kapsamını tanımlayan muayene alanı, muayene türü ve standart veya şartname bölümlerinde, ulusal mevzuata ve ulusal mevzuatın gerekliliklerine uygun atıf yapılması zorunludur.

(3) İlgili idare, protokol aşamasında A tipi muayene kuruluşunun yeterliliğini değerlendirirken, sahip olduğu akreditasyonun kapsamı, periyodik kontrol ve muayene konularını içerecek şekilde düzenlenmiş olan mesleki ve mali sorumluluk sigortasının uygunluğu, bünyesinde tam zamanlı olarak çalıştırdığı teknik yönetici ve muayene elemanı sayısı, periyodik kontrol ücreti ve periyodik kontrolde kullanılmak üzere hazır halde tutulan teçhizatın durumu gibi kriterleri göz önünde bulundurur.

(4) Yapılan değerlendirme neticesinde belirlenen A tipi muayene kuruluşu ile ilgili idare arasında protokol imzalanır ve ilgili idare tarafından kamuoyuna duyurulur.

(5) İlgili idare, bu Yönetmeliğe uygun olacak şekilde belirleyeceği A tipi muayene kuruluşu ile en az dört yıllık protokol yapar. Bu süre zarfında söz konusu protokolün taraflarca feshedilmesi durumunda, ilgili taraf bu bilgiyi posta yoluyla iadeli taahhütlü veya KEP yolu ile diğer tarafa iletir.

(6) A tipi muayene kuruluşu, sahip olduğu akreditasyon ile mesleki ve mali sorumluluk sigortasının sürekliliğini yetki süresi boyunca sağlar.

(7) Güvensiz veya kusurlu olarak tanımlanan asansörün birinci takip kontrolünde A tipi muayene kuruluşunca bina sorumlusundan ayrıca ücret talep edilemez. Sonraki takip kontrollerinden ücret alınıp alınmayacağına dair esaslar, ilgili idare ile A tipi muayene kuruluşu arasında yapılacak olan protokol ile belirlenir.

(8) İlgili idarenin bir başka A tipi muayene kuruluşu ile protokol imzalaması durumunda, protokolden önce gerçekleştirilen periyodik kontrolün sonucuna ilişkin birinci takip kontrolü, söz konusu periyodik kontrolü gerçekleştiren ve protokolü sona eren A tipi muayene kuruluşu tarafından gerçekleştirilir.

(9) Bakanlık tarafından A tipi muayene kuruluşunun yetkisinin iptal edilmesi durumunda ise takip kontrolü, ilgili idare ile protokol imzalayan A tipi muayene kuruluşu tarafından yapılır. Bu durumda takip kontrolünden ayrıca ücret alınıp alınmayacağına dair esaslar ile ücret alınacaksa miktarına ilişkin detaylar, ilgili idare ile A tipi muayene kuruluşu arasında yapılacak olan protokol ile belirlenir. Belirlenecek olan takip kontrol ücreti, periyodik kontrol ücretinden fazla olmaz.

(10) Tescil öncesi ilk periyodik kontrol ilgili uyumlaştırılmış standardında veya buna karşılık gelen uyumlaştırılmış Türk standardında yer alan asansörün hizmete alınmadan önce muayene ve deneyler bölümünde öngörülen yükte ve hızda gerçekleştirilir. Bu aşamada kullanılacak olan yük, asansör monte eden tarafından temin edilir.

(11) Periyodik kontrol, asansörün bakımını üstlenen asansör monte edenin veya onun yetkili servisinin nezaretinde gerçekleştirilir. Periyodik kontrole nezaret edecek olan kişinin teknik bakım personeli olması ve periyodik kontrolde A tipi muayene kuruluşu ile iş birliği yapması asansör monte eden veya onun yetkili servisi tarafından sağlanır. Takip kontrolüne ise asansörün bakımını üstlenen asansör monte eden veya onun yetkili servisi veya periyodik kontrol raporuna göre söz konusu uygunsuzlukları gidermek adına sadece bu iş için bina sorumlusu ile sözleşme imzalayan asansör monte eden veya onun yetkili servisi nezaret eder.

(12) Periyodik kontrole nezaret eden asansör monte eden veya onun yetkili servisinin ilgili mevzuatta belirtilen kriterleri sağlamadığının ve/veya bina sorumlusu ile asansör monte eden veya onun yetkili servisi arasında bakım sözleşmesi imzalanmamış olduğunun belirlenmesi durumunda, denetim için asansörün bulunduğu ildeki Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne gerekli bildirim A tipi muayene kuruluşu tarafından yapılır. Bina sorumlusu ile bakım sözleşmesi imzalayan asansör monte eden veya onun yetkili servisine ait TSE Hizmet Yeterlilik Belgesinin bulunmaması veya söz konusu belgenin geçerlilik süresinin dolmuş olması A tipi muayene kuruluşu tarafından periyodik kontrol yapılmasına engel teşkil etmez.

(13) Periyodik kontrol aşamasında asansörde oluşabilecek hasarların tazmini, A tipi muayene kuruluşunun mesleki ve mali sorumluluk sigortasından karşılanır.

(14) A tipi muayene kuruluşu, tanzim ettiği periyodik kontrol raporunu ilgili idareye, asansör monte edene veya onun yetkili servisine ve bina sorumlusuna iletir. Bu rapor, A tipi muayene kuruluşu, ilgili idare, asansör monte eden veya onun yetkili servisi ve bina sorumlusunca muhafaza edilir.

(15) Asansör monte eden veya onun yetkili servisi, binalarda/yapılarda aylık bakımını yaptığı asansörlerin kimlik numaralarını ve adreslerini içeren bilgileri elektronik olarak liste halinde her yıl Ocak ayı sonuna kadar ilgili idareye iletir. İlgili idare, bu bilgileri periyodik kontrol için protokol imzaladığı A tipi muayene kuruluşu ile paylaşır.

(16) Asansörde meydana gelecek bir kaza sonrasında bina sorumlusunca periyodik kontrolün tekrar edilmesi sağlanır.

(17) Periyodik kontrol, ilgili idarenin protokol yaptığı A tipi muayene kuruluşu tarafından bina sorumlusunun talebi üzerine veya resen yapılır.

Periyodik kontrol sonuçlarının değerlendirilmesi

MADDE 11 – (1) Periyodik kontrol sonuçları kusursuz, hafif kusurlu, kusurlu ve güvensiz olmak üzere dört grupta değerlendirilir.

(2) Kusursuz olarak tanımlanan asansöre, ilgili idare adına periyodik kontrolü yapan A tipi muayene kuruluşu tarafından yeşil renkli bilgi etiketi iliştilir.

(3) Hafif kusurlu olarak tanımlanan asansöre, ilgili idare adına periyodik kontrolü yapan A tipi muayene kuruluşu tarafından mavi renkli bilgi etiketi iliştilir.

(4) Kusurlu olarak tanımlanan asansöre, ilgili idare adına periyodik kontrolü yapan A tipi muayene kuruluşu tarafından sarı renkli bilgi etiketi iliştilir.

(5) Güvensiz olarak tanımlanan asansöre, ilgili idare adına periyodik kontrolü yapan A tipi muayene kuruluşu tarafından kırmızı renkli bilgi etiketi iliştilir.

(6) Kırmızı renkli bilgi etiketi iliştilen ve güvensiz olarak tanımlanan asansörün kullanımına bina sorumlusu tarafından izin verilmez. Bu asansörün en fazla altmış gün içerisinde güvenli hale getirilmesi bina sorumlusunca sağlanır. Bu süre sonunda, A tipi muayene kuruluşu tarafından takip kontrolü yapılır. Takip kontrolü neticesinde güvenli hale getirilmediği belirlenen asansör, ilgili idare tarafından ana besleme sisteminden elektriğinin kesilerek mühürlenmesi yoluyla hizmetten men edilir. Söz konusu mühürleme işleminde ilgili idare tarafından

EK-2'deki formata uygun tutanak üç nüsha olarak düzenlenir ve birer nüshası A tipi muayene kuruluşu ile bina sorumlusuna iletilir.

(7) Güvensiz olarak tanımlanan asansörün altıncı fıkrada belirtilen süre içerisinde güvenli hale getirilmeden kullanılmamasından doğabilecek can ve mal kaybından bina sorumlusu mesuldür.

(8) Sarı renkli bilgi etiketi iliştirilmiş olan asansördeki uygunsuzlukların en fazla yüz yirmi gün içerisinde giderilmesi bina sorumlusunca sağlanır. Bu süre sonunda, A tipi muayene kuruluşu tarafından takip kontrolü yapılır. Takip kontrolü neticesinde güvenli hale getirilmediği belirlenen asansör, ilgili idare tarafından ana besleme sisteminden elektriğinin kesilerek mühürlenmesi yoluyla hizmetten men edilir.

(9) İlgili idare tarafından ana besleme sisteminden elektriğinin kesilerek mühürlenmesi yoluyla hizmetten men edilen asansörün güvenli hale getirilmesine yönelik düzeltme işleminin başlatılabilmesi için bina sorumlusu tarafından ilgili idareye ve işlem sonrası gerekli takip kontrolü için A tipi muayene kuruluşuna başvurulur. İlgili idare bu zaman zarfında asansörün kullanılmayacağına dair bina sorumlusundan yazılı taahhüt alır ve söz konusu düzeltme işlemi için gerekli izin süreci EK-3'teki formata uygun mühür bozma tutanağı ile başlatılır. Söz konusu mühür bozma tutanağı üç nüsha olarak düzenlenir ve birer nüshası A tipi muayene kuruluşu ile bina sorumlusuna iletilir. Mühür bozma tutanağı bir defaya mahsus düzenlenir ve bu tutanakta öngörülen düzeltme süresi kırk beş işgününden fazla olamaz. Mühür bozma tutanağında belirtilen süre içerisinde asansörün düzeltme işleminin tamamlanabilmesine ilişkin yükümlülükler, bina sorumlusu ile asansör monte eden veya onun yetkili servisi arasında yapılacak sözleşme ile belirlenir. Bu süre zarfında taraflar arasındaki mali sorumluluklar hariç asansörün güvenli hale getirilebilmesine ilişkin sözleşmede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen taraf sorumlu tutulur ve Bakanlık tarafından idari para cezası uygulanır.

(10) Mavi renkli bilgi etiketi iliştirilmiş olan asansörde belirlenen uygunsuzlukların bir sonraki periyodik kontrole kadar giderilmesi bina sorumlusunca sağlanır.

Bu Yönetmelik Kapsamı Dışında Kalan Asansörler:

- a) Hızı 0.15 m/s'den büyük olmayan kaldırma tertibatları,
- b) İnşaat şantiyelerinde kurulan kaldırma tertibatları,
- c) Füniküler dâhil olmak üzere kablolu taşıma tesisatları,
- ç) Askeri veya polisiye amaçlı özel olarak tasarlanan ve inşa edilen asansörler,

- d) Üzerinden iş yapılabilen kaldırma tertibatları,
- e) Maden ocağı vinçleri,
- f) Sanatsal icraat sırasında sanatçıların kaldırılmasına yönelik kaldırma tertibatları,
- g) Taşıt araçlarına monte edilmiş kaldırma tertibatları,
- ğ) Makinalara bağlı olan ve makina üzerindeki bakım ve muayene noktaları dâhil olmak üzere, sadece çalışma istasyonlarına erişim amacıyla tasarlanan kaldırma tertibatları,
- h) Dişli rayda çalışan trenler,
- ı) Yürüyen merdivenler ve mekanik yürüyüş bantları,

bu yönetmelik kapsamı dışındadır.

3. YETKİSİZ FİRMA SAYISI YETKİLİ FİRMA SAYISINDAN FAZLA

Ülkemizde kentleşme alanındaki dikey yapılaşma yönündeki gelişmelerle bağlantılı olarak konfor, ekonomik ve güvenlik faktörleri ön plana çıkmaktadır. Yapılaşma sürecinin vazgeçilmez bir aktörü olarak asansör ve yürüyen merdiven sektörü bu faktörlerden doğrudan etkilenmektedir.

Asansör ve yürüyen merdiven sektörü; yılda ortalama 30-40 bin asansör ile 3.000 yürüyen merdiven kurulumunun gerçekleştiği ve yaklaşık olarak 600 bin civarında asansörün işletme süreçlerinde gerçekleştirilen bakım ve onarımda kullanılan malzeme, cihaz ve ekipmanlarla birlikte yaklaşık bir buçuk (1,5) milyar dolarlık bir ekonomik hacme sahiptir.

Yürüyen merdivenlerin neredeyse tamamına yakını ithaldir. Kurulumu gerçekleştirilen asansörlerin yaklaşık %12'sinin parçalarının tamamı ithal, yerli marka ile kurulumu gerçekleştirilen asansörlerin %8'i ise ithal komponentlerden oluşmaktadır.

Bu sektörde faaliyet gösteren yetkili firma sayısı 2778'dir. Standartlara uygun malzeme kullanmayan, mühendis istihdam etmeyen, bakım ve asansör konusunda eğitilerek belgelendirilmeyen elemanların çalıştırıldığı, herhangi bir yetkisi olmadan merdiven altı olarak (kaçak) faaliyet gösteren firma sayısı yetkili firma sayısından bir hayli fazladır.

4. KAZALAR VE NEDENLERİ

Asansörler çok riskli makinalar sınıfına girmektedir. Bu nedenle can ve mal güvenliği riskini minimuma indirmek üzere; tasarım, üretim, montaj, bakım ve kontrollerinin teknik düzeyde ve mühendislik kuralları içerisinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Kurulumlarının, bakımlarının ve denetimlerinin gerektiği şekilde yapılması nedeniyle yaralanmalı ve ölümlü kazalar yaşanmaktadır. Yaralanma ve maddi hasarla sonuçlanan çok sayıda kazanın da kayıtlara geçmediği bilinmektedir.

Asansörlerde bakım adı altında güvenlik donanımlarının devre dışı bırakılması, konfor şartlarının sağlanmaması, yetkisiz kişilerce bakım ve müdahale çalışmaları sonucu asansör kazaları meydana gelmektedir. Bu kazaların önlenmesi, asansörlerin daha güvenli hale getirilmesi, ancak gerçek anlamda periyodik denetimlerle sağlanabilir.

Asansör denetimleri ilgili idareler (Belediye, İl Özel İdare) aracılığı ile Bakanlık tarafından yetkilendirilen A Tipi Muayene Kuruluşları tarafından yapılmaktadır. Tespit edilen eksiklikler ve uygunsuzluklar sonucunda, güvensiz ve kusurlu olan asansörler ilgili idareler tarafından mühürlenerek servis dışı bırakılmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Sanayi İl Müdürlükleri tarafından Yönetmeliğe aykırı hareket eden; asansör monte eden veya onun yetkili servisine, A tipi Muayene Kuruluşuna, bina sorumlusu veya kat maliklerine “10.06.1930 tarihli ve 1705 Sayılı Ticarete Tağışşın Men’i ve ihracatın murakabesi ve korunması hakkında Kanun”un 6. maddesinde öngörülen idari para cezaları uygulanmaktadır.

5. TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN ÇALIŞMALARI

Asansörün tasarımından, imalatından, montajı, bakımı ve periyodik kontrolleri dahil tüm süreçlerde mühendislik hizmetlerinin verilmesi ve bu hizmetlerin de bu konuda özel eğitim almış, yeterliliği odalarca belgelendirilmiş mühendislerce verilmesi gerektiği açıktır.

Hızla gelişen teknolojiye bağlı olarak mühendislerin ihtisaslaşması ve sadece yetkin olduğu konularda hizmet vermesi gerektiğini savunan Odamız, 12.02.2002 tarih ve 24638 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “TMMOB Makina Mühendisleri Odası Asansör Mühendis Yetkilendirme Yönetmeliği” uyarınca ülke genelinde eğitim ve belgelendirme faaliyetlerini yürütmektedir.

Bugüne değin Odamızca açılan kurslar sonucunda, Asansör Avan Proje Hazırlama konusunda 11 bin 518, Asansör Uygulama konusunda ise 6 bin 837 üyemiz belgelendirilmiştir.

Odamız bir meslek odasına düşen görevlerin ve sorumlulukların bilinciyle mesleğimizin, üyelerimizin ve ülkemizin karşı karşıya bulunduğu sorunların çözümüne yönelik bir dizi etkinlik ve çalışma yapmaktadır. Kendi meslek alanından ve ülke gerçeklerinden yola çıkarak yaptığı çalışmalarda ortaya çıkan bilgi birikimini derleyerek birer kitap haline getiren Odamız, yayın faaliyetini asansör alanında da sürdürmektedir. Asansörlerle ilgili, “Asansör Avan ve Uygulama Projeleri Hazırlama Teknik Esasları” ve “Asansörlerde Denetimsizlik” başlıklı yayınlarımız bunların başında gelmektedir.

Odamız; bu kamusal denetim hizmetini kâr amacı gütmeyen, minimum maliyetle ve mümkün olduğunca yaygın olarak gerçekleştirmek gayretindedir.

Muayene kuruluşlarının doğal olarak ticari kaygılarla yaptığı denetimler ile odamızın hizmetlerinin karşılaştırılması mümkün değildir. Odamız belediyelerle iş birliği içerisinde asansör firmalarına ve kamuya tüm birikimlerini sunmak, denetimlerin gerçek anlamda yerine getirilmesi, halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması konusunda gerekli hassasiyeti gösteren tek kuruluş olma özelliğini korumaktadır.

Odamız her konuda olduğu gibi bu konuda da görevlendirilen kişilerin nitelikleri, bir asansöre ayırdığı kontrol zamanı, kullandığı ekipmanlar, iş yerinde bilgilendirme, tarama, eğitim, yayın çalışmaları vb. konular da kamunun bilinçlendirilmesi için çalışmalar yapmaktadır.

Ülkemizde yaklaşık 600 bin civarında asansörün işletmede olduğu bilinmektedir. 2012 yılına kadar bu asansörlerin yalnızca %7,5'i kontrol edilmiştir. EMO ve MMO tarafından ortak yapılan kontrollerde elde edilen sonuçlarda asansörlerin %70'inin tehlikeli olduğunu ortaya koymaktadır. 2012 yılından itibaren yapılan yönetmelik değişikliği ile kontrollerin Akredite olmuş A Tipi Muayene Kuruluşları tarafından yapılması sağlanmıştır.

Asansör sektörünün sorunlarının tartışıldığı, çözüm önerilerinin geliştirildiği, kanun koyucu nezdinde mevzuat düzenlemelerinin yapılması için örgütlenerek baskı unsuru olmak için Odamızın öncülüğünde birçok kongre, kurultay, sempozyum vb. etkinlikler düzenlemiştir. Asansör alanında bilimsel, teknik ve AR-GE kapsamında sektörel ve akademik çalışmaların yanı sıra eğitim ve uygulamaya ilişkin özgün bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı ortamlar yine bu etkinliklerde yaratılmıştır. Yapılan etkinlikler sonucu kamuoyu ile paylaşılan temel tespitler şunlardır:

Asansör uygulamalarına yönelik ve asansör yönetmeliği ile asansör ve yürüyen merdiven sektöründe, işletme bakım süreçlerinde boşluk yaratıldığı, mevcut dağınıklık ile haksız rekabet ortamının daha da arttığı, bu durumun ise güvenliği ve konforu olumsuz etkilediği görülmektedir. Bu olumsuzlukların ortadan kaldırılmasına ve alanın yeniden düzenlenmesine hizmet edecek olan Asansör Tesis İşletme ve Bakım Yönetmeliği'nin ilgili Bakanlık tarafından yayımlanması, mühendislere aktif rol verilmesi, meslek odalarının mesleki denetim yapanlar için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

Asansör kontrollerinde birçok uygunsuzluklar ve olumsuzluklar tespit edilmiştir. Tespit edilen bu yanlış uygulamaların kitaplaştırılarak "Asansörlerde Denetimsizlik" adıyla kitaplaştırarak kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Öte yandan, AB Teknik Mevzuatı uyum süreci kapsamında meslek alanlarımızla ilgili birçok yasal düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenlemelerin yapıldığı alanlardan biri de yüzlerce üyemizin çalıştığı asansör sektörüdür.

AB teknik mevzuat uyumu kapsamında yürürlüğe giren mevzuat gereği, Ülkemizde ilgili ürünlere CE işaretlemesi zorunlu hale getirilmiştir.

Odamız, meslek alanlarımızdan birisi olan asansörler konusunda onaylanmış kuruluş olmak için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) başvurmuştur.

Makina Mühendisleri Odası Asansör Kontrol Merkezi (AKM), 27–30 Haziran 2006 tarihlerinde Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından yapılan denetimi başarı ile tamamlamış ve Bakanlık, Odamızın 95/16/AT (Avrupa Topluluğu) Asansör Yönetmeliği kapsamında Onaylanmış Kuruluş olarak atanması için AB Komisyonu'na bir rapor ile başvurmuştur. Başvuru, AB Komisyonu tarafından onaylanmış ve 19 Şubat 2008 tarihinde AB Resmî Sitesinde Odamızın 2022 No'lu kimlik numarası ile Onaylanmış Kuruluş olarak atandığı duyurulmuştur. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından Resmî Gazetede AB Komisyonunca Onaylanmış Kuruluş olarak atanmasına ilişkin yayının yapılması ve Bakanlığın 6 Mayıs 2008 (SGM-2008-8) tarihli Tebliği ile Oda Asansör Kontrol Merkezimiz ülkemizde ilk ürün belgelendirme yetkisine sahip onaylanmış kuruluş olarak faaliyette bulunmak üzere görevlendirilmiştir. Odamız böylece Asansör Yönetmeliği çerçevesinde Onaylanmış Kuruluş olarak çalışmalarına başlamıştır.

29.06.2016 tarih ve 29757 sayılı Resmî Gazetede Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB)'nin yayımlanmasının akabinde TMMOB Makina Mühendisleri Odası Asansör Kontrol Merkezi, Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB) kapsamında, ürün belgelendirme kuruluşu olarak 17.01.2018 tarihi itibarı ile AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluşlar Bilgi Sistemi (NANDO) üzerinde "2022" kimlik numarası ile Onaylanmış Kuruluş (Notified Body) olarak yeniden yetkilendirilmiştir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Asansör Kontrol Merkezi, Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB) çerçevesinde aşağıda belirtilen kapsamlarda asansörlerin uygunluk değerlendirilmesine ilişkin denetim ve belgelendirme işlerini yapan, tarafsız, bağımsız, güvenilir ve uzman bir kuruluştur.

- Asansörlerin ve Asansör Güvenlik Aksamlarının AB Tip İncelemesi Modül B (Ek IV-B)
- Asansörlerin Son Muayenesi Modül F (Ek V)

- Asansörlerin Birim Doğrulamaya Dayalı Uygunluğu Modül G (Ek VIII)
- Asansörlerin Tam Kalite Güvencesi ile Tasarım İncelemesine Dayalı Uygunluğu Modül H1 (Ek XI)

Böylelikle Odamız, ilgili modüllerde asansörlerin üretiminden nihai kullanımına kadar CE işaretlemesi yapmak üzere yetkilendirilmiştir.

Odamızın Onaylanmış Kuruluş olarak tanınması, ülkemiz adına sevindirici bir gelişmedir. Odamız uzun yıllardır asansör proje denetim ve onaylarından Asansör Mühendis Yetkilendirme ve Asansör Avan Proje Hazırlama Mühendis Yetkilendirme kurslarına ve asansörlerin gündelik yaşamda güvenli kullanımı için ilgili belediyelerle yapılan protokoller ışığında kamu adına yürüttüğü denetimlerle dek uzanan birikimini bu yetkilendirme ile bir üst düzeye çıkarmıştır.

Ülkemizdeki onaylanmış kuruluşlardan biri olan Odamız, ülkemiz üreticilerinin yerli onaylanmış kuruluşlarla çalışma taleplerine yanıt verecek olmaktan mutluluk duymakta ve ülkemiz lehine olan bu gelişmeyi kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Ülkemizdeki asansör üreticileri ürünlerini iç ve dış pazarlarda satmak istiyorlarsa, CE işaretlemesi yapmak ve ilgili mevzuat gereği bu işaretlemeyi gerektiğinde belgelemek ve CE işaretinden doğan yükümlülükleri taşımak zorundalar. Bu belgeleri alsalar da almasalar da CE işaretlemesi, üreticilerin AB direktiflerine uygun üretim yaptığını ve doğacak sorumlulukları peşinen kabul ettiğini beyanı anlamına gelmektedir. Firma, ürününe koyduğu bu CE işaretini önce kendi açısından gerçekten uygunluk gösteriyor mu diye Odamızın bağımsız denetimine ve denetçilerinin onayına açma seçeneğini kullanabilecektir. Ülkemizde genel olarak bir denetim sevmelik vardır. Ancak AB teknik mevzuat uyumuna giren konularda denetim süreçlerinin bir kaçı veya keyfiyeti olmayacaktır.

Böylelikle asansör sektörünün yabancı belgelendirme kuruluşlarına mahkumiyeti en aza indirilerek CE işaretlemesine ilişkin gerek ve yeter şartların en ekonomik ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır.

Asansör Kontrol Merkezi, TS EN ISO/IEC 17020 standardına göre akredite olmuş, 11-13 Ekim 2011 tarihleri arasında gerçekleştirilen akreditasyon denetimleri sonucunda, AB-130-M akreditasyon numarası ile akreditasyon sertifikası düzenlenmiştir.

AKM, 13-17 Aralık 2011 tarihleri arasında gerçekleştirilen akreditasyon denetimleri sonucunda, AB-0086-YS akreditasyon numarası ile TS EN ISO/IEC

17021 Standardına göre akredite olmuş, akreditasyon sertifikası 6 Ağustos 2012 tarihinde düzenlenmiştir.

Ayrıca Odamız, Asansör Mühendisliği uygulama alanlarını da içeren belgelendirme çalışmalarını TS EN ISO/IEC 17024 “Personel Belgelendirmesi Yapan Kuruluşlar İçin Genel Şartlar Standardı” kapsamında TÜRKAK’a akredite ettirmiştir. Odamız Personel Belgelendirme Kuruluşu’nu (PBK), bu kapsamda kurumsal bir kimlikle oluşturmuştur.

MMO PBK, Asansör Avan Proje Hazırlama ve Asansör alanları da dahil olmak üzere 12 kapsamda Mühendis Yeterlilik Belgesi vermektedir.

6. ÜLKEMİZDE DURUM, SAYISAL VERİLER

Uygulamadaki Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği asansörlerin tescil öncesi ilk periyodik kontrolleri ve kullanımda olan asansörlerin periyodik kontrollerinin yapılma yetkisi ilgili idareler (Büyükşehir Belediye sayısı: 30, İl/İlçe ve Belde Belediye sayısı: 1.367 olmak üzere toplam belediye sayısı:1.397'dir. İl Özel İdare sayısı ise ülke genelinde toplam 79'dur.) ile protokol imzalayan A Tipi Muayene kuruluşlarına verilmiştir. Bugün ülke genelinde akredite olmuş A Tipi Muayene Kuruluşu sayısı 42 olup, Bakanlık tarafından ilgili idarelerle protokol yapmak için yetkilendirilen muayene kuruluşu sayısı 39'dur.

Odamız A Tipi Muayene Kuruluşu olarak yurt genelinde ilgili idareler ile protokol imzalayarak asansörlerin periyodik kontrollerini yapmaktadır.

1985'li yıllardan bugüne TMMOB Makina ve Elektrik Mühendisleri Odalarınca mevcut asansörlerin yıllık kontrollerinin yapılması için çeşitli belediyelerle protokol yapılmış ve uzman mühendislerce ülkemizde on binlerce asansörün periyodik kontrolleri yapılarak olası kazaların önüne geçilmiştir.

2011 yılındaki Yönetmelik değişikliği ile birlikte Asansör kontrolleri akredite olmuş A Tipi Muayene kuruluşları tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu yetkilendirme sonrasında Odamız tarafından protokol imzalanan ve kontrolü yapılan asansör sayılarına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

Tablo 1. Periyodik Kontrolü Yapılan Belediye, Asansör Sayısı ve Etiketlemeler

Kontrol Yılı	Protokol İmzalanan Belediye Sayısı	Asansör Sayısı	Kırmızı Etiket	Sarı Etiket	Mavi Etiket	Yeşil Etiket
2015	359	61190	25156	2478	3143	30413
2016	410	74276	24507	813	18664	30292
2017	375	84582	20766	906	27783	35127
2018	361	100507	20204	2461	41705	36137
2019	395	115920	18033	4079	58515	35293

Uzman mühendislerimiz asansörlerin yıllık kontrollerini yaparken, bir asansörün 130 ayrı noktadaki durumunu belirleyen bir rapor düzenlemektedir. Düzenlenen bu raporlar bina yöneticisine, bakım firmasına, ilgili belediyeye verilmekte ve Oda arşivimizde dosyalanmaktadır.

Eksikleri tespit edilen ya da kullanılması sakıncalı görülen asansörler, eksikleri giderildikten sonra ikinci, bazen üçüncü kez kontrol edilmekte ve raporlanmaktadır. Yıllık kontroller, can ve mal güvenliğini sağladığı gibi, işini doğru yapmayan, uygunluk belgesi olmayan, gerekli koşulları yerine getirmeyen bakımcı firmaların tespit edilmesinde de etkili olmaktadır.

Asansörlerde tespit edilen genel uygunsuzluklar

- Aşınan fren balataları,
- Topraklamanın olmaması,
- Kaçak akım rölesinin bulunmaması,
- Dönen parçaların muhafaza altına alınmaması,
- Halat bağlantılarının uygun yöntemlerle yapılmaması,
- Kuyuya açılan boşlukların kapatılmaması,
- Kabin üstünde bulunmayan korkuluklar(kabin ve kuyu arası boşluk >30 cm ise korkuluk olmalıdır),
- Kapı camlarının olmaması veya uygun olmayan malzemeler kullanılması,
- Yetersiz havalandırma,
- Kuyu aydınlatmasının yapılmaması,

Asansörlerde tespit edilen genel uygunsuzluklar

Aydınlatma yetersizliği,

Kat seviye ayarlarının yapılmaması, sarsıntı ve sürtünme problemleri,

Kabin üstü bakımçı kumandası arızaları,

Kabin üstündeki kabloların açıkta olması,

Paraşüt sisteminin devre dışı bırakılması ve/veya arızalı olması,

Aşırı yük switchleri,

Kurtarma kapağının boşta olması (kurtarma kapağı açıldığı anda asansördeki tüm elektrik kesilecek şekilde olmalıdır),

Kabin altı etek sacının bulunmaması,

Kabin iç kapısı veya boy fotoselli bulunmaması,

Kırılma valfi bağlanmıyışı,

Hidrolik sistemin aşırı ısınmasına karşı alınmayan tedbirler,

Kapı kilit emniyet sistemleri arızaları,

Makine dairesi kullanma, kurtarma talimatları ve uyarı levhalının bulunmaması,

Fren kolunun olmaması,

Asansörlerde tespit edilen genel uygunsuzluklar

- Kuyu dibinde,acil stop butonu,aydınlatma anahtarı,fiş priz sisteminin bulunmaması,
- Kuyu dibi hacminin yetersiz olması,
- Kabin altı tampon yüksekliklerinin uygun olmaması,
- Kuyu dibi regülatör sisteminin devre dışı bırakılması,ağırlığın sabitlenmesi,switch arızaları ve/veya devre dışı bırakılması,
- Kuyu dibinde rutubet ve nem oluşması,
- Seperatör bulunmaması (karşı ağırlık ve özellikle aynı kuyuda birden çok asansör bulunması durumunda gereklidir),
- Kapasite yazısı,iç kumanda butonu arızaları,imdat butonu veya acil durum için diafon sisteminin bulunmaması veya çalışmaması,

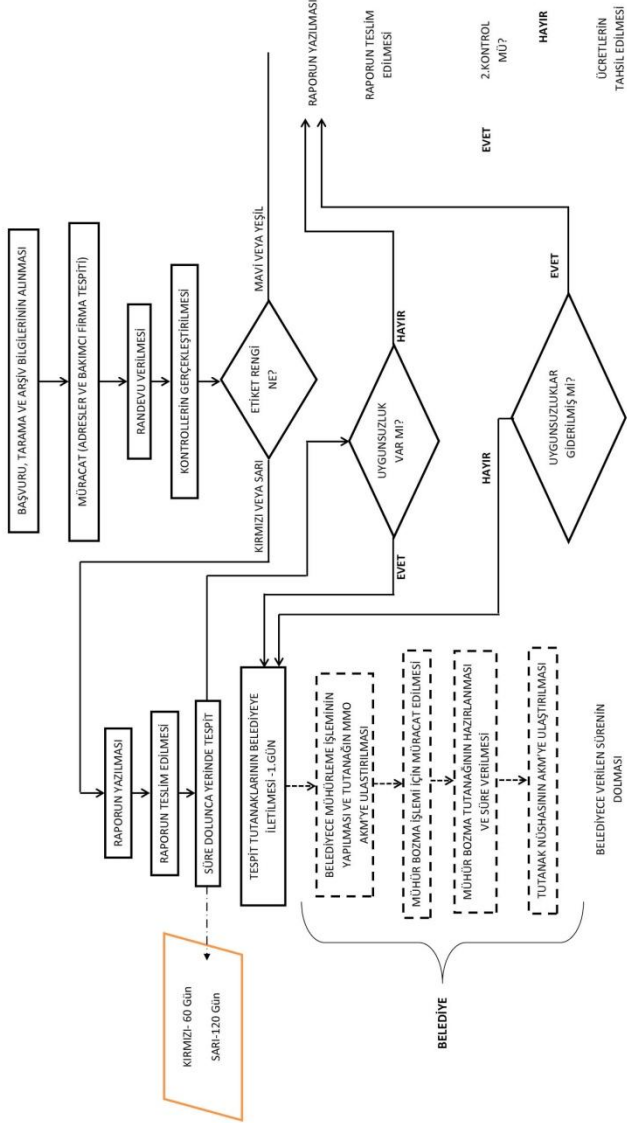

7. ASANSÖR KONTROL İŞ AKIŞ ŞEMASI

Asansörün güvenli ve işletme yönünden uygun şekilde çalıştığının tespiti için, piyasaya arz edildiği tarih itibariyle ilk yılın sonunda, devamında ise yılda en az bir kere bina sorumlusu tarafından, asansörlerde periyodik kontrol ve muayene konularını içerecek şekilde TS EN ISO/IEC 17020 Standardı kapsamında akredite olan A Tipi Muayene Kuruluşuna periyodik kontrolleri yaptırmak durumundadır.

İşin ilk müracaatından bitiş noktasına kadar geçen süreci aşağıdaki iş akış şemasında görmek mümkündür.

ASANSÖR KONTROL İŞ AKIŞ ŞEMASI

8. SONUÇ

Odamız kamu adına yürüttüğü kontrollerin kamu kurumları ve belediyelerce yeterince desteklenmediğini, toplumun can ve mal güvenliğinin tehlikeye atıldığını ve Odamızın tedrici de olsa sağlanan iyileştirmeleri geliştirmekte ve nihai çözüm için çaba sarf etmekte kararlı olduğunu burada belirtmek istiyoruz.

Odalarımız, asansör konusunda uzman meslek kuruluşları olarak bu alanın mesleki denetiminin etkin şekilde yerine getirilebilmesi için Bakanlığa görüş ve önerilerini sunmuştur.

Bilindiği üzere asansörler, mekanik ve elektrik aksamlardan oluşmakta, asansör projeleri ve uygulamaları makina ve elektrik mühendisleri tarafından yapılmaktadır. Ayrıca asansörler İmar Kanunu ve bağlı İmar Yönetmelikleri kapsamında kurularak işletilmektedir. Bu gerçeklikten hareketle, asansörlerin projelendirilmesinden kurulumuna kadar aktif rol alan makina ve elektrik mühendislerinin bu alanda yeterliliklerinin belgelendirilmesi ve Odamızın faaliyet konularından olan Asansör Avan ve Uygulama Projeleri'nin mesleki denetimleri de son derece önem taşımaktadır.

Odalarımız, üyelerimizin eğitilmesi ve mesleki yeterliliklerinin belgelendirilmesinin yanı sıra, asansör projelerinin teknik esas ve usullere uygunluğunun denetiminde etkin görev alacak bilgi ve deneyime sahip, ülkemizdeki en yaygın örgütlü kuruluşlardır. Yurt ölçeğinde yüzlerce şubesi, temsilcilikleri bulunan ve binlerce uzman üyeyi aynı anda görevlendirme olanağına sahip meslek kuruluşları olarak Odalarımız, meslek alanlarımızın kamu ve toplum yararına etkin denetimini yapmak üzere görev almaya hazırdır. Teknik Mevzuat uyum çalışmalarının yürütüldüğü Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde asansörlere ilişkin mesleki denetim, Odalarımızın benzeri mesleki kuruluşlarca yürütülmektedir.

Öte yandan, bugün piyasadaki denetim boşluğundan yalnızca kullanıcılar değil asansör üreticilerinin de şikâyetçi olduğu gözetilmelidir. Bu gerçekler Odamızın düzenlediği İletim Teknolojileri Kongreleri ile Odamız ve EMO tarafından düzenlenen asansör sempozyumlarının katılımcıları tarafından saptanmış ve bu sorunlar bu etkinliklerin sonuç bildirgelerine oy birliğiyle yansımıştır.

9. NİHAİ ÇÖZÜM İÇİN YAPILMASI GEREKEN ÇALIŞMALAR

Bu açıdan aşağıda sıralayacağımız öneriler doğrultusunda düzenlemeler yapılmasında büyük yarar bulunmaktadır.

1. Makina Mühendisleri tarafından çizilen asansör projeleri, Makina Mühendisleri Odası'nın Mesleki Denetiminden geçmeden ilgili makamlarca kesinlikle işlem yapılmamalıdır.
2. Asansörlerin bakımının, meslek odalarınca mesleki yeterliliği belgelendirilmiş mühendis çalıştıran yetkin firmalarca yapılması sağlanmalıdır.
3. Mesleki denetimin olmazsa olmaz koşulunun “uzmanlık ve belgelendirme” olduğu bilinmelidir. Bu anlamda, meslek odalarının kuruluş yasalarının verdiği görev çerçevesinde, kamu yararına ve kamu adına sürdürdüğü üretim ve hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla, mesleki denetim hizmetlerinin önündeki yerel ve merkezi siyasi iktidarlarca konulan tüm engeller ve sınırlamalar kaldırılmalıdır.
4. Makina Mühendisleri Odası'nın “Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliği” kapsamında gerçekleştirdiği Meslek İçi Eğitim Merkezi-MİEM çalışmalarına üniversitelerin ve kaldırma iletme makinaları sektörünün desteği artırılmalıdır.
5. İletim makinaları endüstrisinin yaygınlığı ve önemine karşın, üniversitelerimizde ve ara eleman yetiştiren okullarımızın eğitim programlarında, bu disipline yeterince yer verilmemekte, bazılarında seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Üniversitelerimizin ilgili bölümlerinde ve meslek liselelerinde, iletim makinalarına yönelik derslere daha fazla yer verilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır.
6. Günümüzde her alanda olduğu gibi asansör teknolojileri alanında da çok hızlı bir gelişme ve değişim yaşanmaktadır. Bu gelişmelere uyum sağlamak, ürün ve hizmet kalitesini artırmak, rekabet edebilme gücünü sürekli olarak sağlayabilmek için sektörde bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarına sahip nitelikli insan gücüne gereksinim vardır. Nitelikli insan gücü sağlamak konusunda üniversiteler, ara teknik eleman yetiştiren okullara ve meslek odalarına önemli görevler düşmektedir. Üniversitelerin ilgili bölümlerinde Asansör Teknolojisi seçmeli ders olarak yer almalı, meslek liselerinde ve meslek yüksekokullarında bu alandaki ders sayıları artırılmalıdır.

7. Ülkemiz asansör ürün ve malzemeleri açısından bir ithalat cenneti haline gelmiştir. Planlı sanayi politikalarının olmaması, ekonomik krizler, tutarsız ihracat ve ithalat politikaları, yatırım malları ithalatında korumacılık faktörüne öncelik verilmemesi ve yatırımlarda sektöre öncelik tanınmaması bu durumun başlıca nedenleridir. Yerli üretimin ulusal ve uluslararası rekabet ortamında etkinliğinin artırılması için AR-GE ve yüksek üretim teknolojilerine yönelik yatırımlara destek verilmesi devlet politikası haline getirilmelidir.
8. Bu noktada, öncelikle yerli sanayinin AR-GE ve inovasyon alt yapısını geliştirmeye yönelik yatırımların artırılması gerekmektedir. GSYİH'den AR-GE'ye ayrılan payın TMMOB tarafından yıllardır dile getirildiği gibi ivedilikle en az %2 seviyesine çıkarılması gerekmektedir.
9. Ülkemizde iletim makinaları üretimi yapan firmalar, araştırma geliştirmeye pay ayıramamaktadır. Bu nedenle sektördeki KOBİ'ler, teknolojik düzeylerinin yükseltilmesi için özel olarak desteklenmelidir.
10. Sektörde finansman, sermaye yetersizliği, düşük verimlilik, kalifiye işgücü, teknolojik ve endüstriyel birikim ve paylaşım sorunlarına ilişkin kalıcı, köklü çözüm mekanizmalarının işlerliğinin artırılması gereksinimi vardır. Sektörde sahip olunan bilgi ve deney birikiminin uygulamaya ve katma değere dönüştürülmesi için sistem tasarımında ulaşılan seviyenin geliştirilerek yaygın kullanımının sağlanması, yerli malzeme üretim ve kullanımının teşvik edilmesi gerekmektedir.
11. Odamızın düzenlediği etkinliklerde, AB Teknik Mevzuatının uyumlaştırılması, standartlara uygun üretim ve haksız rekabet koşullarının giderilmesi konularının sektörün ilk gündem maddelerini oluşturmasına karşın, mevcut sorunların çözümüne ilişkin etkin koordinasyon zeminlerinin istenilen oranda yaratılmadığı ve/veya değerlendirilemediği saptanmıştır. Bu nedenle, öncelikle Bakanlık, üniversite, TMMOB'ye bağlı meslek odaları ve sektör derneklerinin sürekli iş birliği ortamının geliştirilmesi gerekmektedir.
12. AB Teknik Mevzuatı uyum süreci içerisinde, ulusal mevzuatın uyumlaştırılması çalışmasının ülkemiz sanayisinin koşulları da dikkate alınarak, ivedi olarak tamamlanması gerekmektedir.
13. Asansör Periyodik Kontrol yönetmeliği uyarınca Makina Mühendisleri Odası bazı belediyelerle protokoller yapmıştır. Yapılan yıllık periyodik denetimler sonucunda, mevcut asansörlerde imalat ve montajdan, yetersiz

bakım ve işletmeden kaynaklanan olumsuzlukların oranının oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir. Asansörlerin bakımının yetkin firmalarca yapılmasının sağlanması yanı sıra, ilgili kamu kuruluşları ve yerel yönetimler, asansör periyodik kontrollerinin düzenli olarak yaptırılmasına ilişkin daha duyarlı olmalı, denetim süreçlerinde muayene kuruluşlarının iş birliğini artırmalıdır.

14. Asansörlerin bilimsel, teknik esaslara ve sağlık kurallarına uygun olarak yapılması ve denetlenmesi amacıyla yerel ve merkezi yönetimler ile meslek odalarının koordinasyon içinde çalışabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
15. Bina sorumluları/yöneticileri, belediyeler ve valiliklerin duyarlı kılınması ve yasal mevzuat doğrultusunda davranmaları sağlanmalı, iş birliği ve eşgüdüm, belediyeler ve valilikleri de içerecek topluma doğru yayılmalıdır.
16. Ülkemizde İmar Kanunu ve Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği yürürlüktedir. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin konuya ilişkin detaylandırılması gerekmektedir.
17. Engelli standartlarına uyum, bir ülkenin aynı zamanda çağdaşlığının ve insana verdiği değer bir göstergesidir. Yapılarda, sokaklarda, işyerlerinde engelliler, yaşlılar ve hamileler başta olmak üzere tüm kesimler, rahatça hareket edilebilen bir ülkede yüksek bir yaşam kalitesine sahip olabilirler. Fiziksel çevrenin engelliler için ulaşılabilir ve yaşanabilir kılınması için imar planlarının yapılmasında kentsel, sosyal teknik altyapı alanlarında ve asansörlerde engellilerin sosyal yaşama ve üretime katılmalarını sağlayacak düzenlemeler yapılmalı ve mevcut standart ve düzenlemelerin uygulanmasında ilgili kurumlar, özellikle belediyeler sorumluluklarını yerine getirmelidir.
18. Sektörle ilgili sorunların çözümünde bilginin paylaşılmasına önem verilmesi, sanayi, üniversite, ilgili kamu kuruluşları (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı), diğer muayene kuruluşları ve sektör dernekleri ve MMO iş birliği içinde çalışmalıdır.
19. Vinç imalatında kalitenin yükseltilmesi için ürünlerin TSE, EN, FEM, DIN, CMAA ve benzeri standartlara uygunluğu sağlanmalıdır.
20. Konveyör sistemlerinin tasarımlarında ergonomi ve iş güvenliği bakımından gerekli kriterlere uygunluk sağlanmalıdır.

10. EKLER

ASANSÖR KULLANIMINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Asansörün Çağırılması

- Hangi kat ve doğrultuya gitmek istendiğinden emin olunmalı, yalnızca gidilecek yöne (aşağı/yukarı) ait çağırma butonuna basılmalıdır.
- Kabinden çıkmak isteyenlerin geçiş yolu üzerinde durulmamalı, geçişe engel olmayacak bir yerde beklenmelidir.
- Asansör, beklenen kata geldiğinde, dolu olması halinde kabine girmeye çalışılmamalı, asansörün bulunulan kata tekrar gelmesi beklenmelidir.
- Otomatik kapılı asansörlerde, kapısı kapanmakta olan asansörün kapısı açılmaya çalışılmamalı, asansörün bulunulan kata tekrar gelmesi beklenmelidir.

Asansöre Giriş–Çıkış

- Asansöre girerken kabinin o katta olup olmadığına dikkat edilmelidir.
- Asansör ve kat seviyesi olası farklılıklarına karşı dikkatli olunmalıdır.
- Çocuklar ve evcil hayvanlar kontrol altında tutulmalı, 12 yaşından küçükler asansöre yalnız binmemelidir.
- Asansör kullanıcısı kat kapısını içeriden veya dışardan mutad şeklin dışında açmaya çalışmamalı, asansörün tam olarak durması beklenmelidir.
- Otomatik kapılı asansörlerde, kapının açılması bir açma butonu aracılığıyla oluyorsa, butona basarak kapı açılmalı, kabin katta durmadan kapıyı açmaya çalışmamalıdır.
- Kabine girerken ve kabinden çıkarken oyalayıcı hareketlerden kaçınılmalıdır.

Sevir Halinde

- Kapıdan uzak durulmalı ve kapıda sıkışma olasılığı bulunan giysi ve eşyalara dikkat edilmelidir.
- Kabinde tutamak varsa ona tutunulmalıdır.
- Kat göstergelerine (kat kapı numaralarına) dikkat edilmeli, izlenmelidir.
- Asansörün durmasına karşın, otomatik kabin kapılı asansörlerde kapı, açma butonu ile de açılmıyorsa, imdat butonu ile dışarıdaki kişilerle irtibata geçilmeli, kişisel çabalarla kabinde çıkmaya çalışılmamalıdır.

Güvenlik Kuralları

- Asansör kullanıcısı, asansör iki kat arasında kaldığında kapı camını kırarak çıkmaya çalışmamalıdır. Asansör kullanıcısı kabin üstündeki çıkış kapağından (varsa) kendi başına çıkmaya çalışmamalıdır. Bu kapak sadece dışarıdan kurtarma çalışmalarında kullanılır.
- Asansörde kalan kişilerin kurtarılmasında kapı kilit anahtarının kullanılması tehlikelidir. Kurtarma işlemi makine–motor grubu üzerindeki el freni yardımıyla yetkili kişilerce yapılmalıdır. Ayrıca asansör firması veya bakımcı firmanın yazılı talimatına aynen uyulmalıdır.
- Kuyu boşluğuna kâğıt ve benzeri yanıcı maddelerin atılması önlenmeli, buradan başlayacak bir yangının kısa sürede kabini etkileyebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.
- Kabin girişine konulan fotosel ya da eşik kontağı gibi güvenlik tertibatları (kabin ile duvar arasında sıkışmayı önlemek için) mutlaka çalışır durumda tutulmalı, özellikle çocukların bunlarla oynamaları, bozmaları önlenmelidir.
- Kat kapısı camları mutlaka telli cam olmalı, düz veya buzlu cam kesinlikle takılmamalıdır. Kat kapı camları telli dahi olsa, el ve parmak girecek kadar açıklık olduğunda cam değiştirilinceye kadar güvenlik nedeniyle asansör işletmeye kapatılmalıdır.

- Kabin içinde bulunan “İmdat” butonu özellikle elektrik kesilmeleri ve arıza durumunda kullanılması gerektiğinden acil aydınlatma kaynağından beslenmesi sağlanmalıdır.
- Asansör kabininin katta olduğunu anlamak için kabin içinde mutlaka sürekli aydınlatma sağlanmalıdır.
- Merdiven temizliği yapılırken kuyu dibine su girmesi önlenmelidir.
- Kabin kapısız asansörlerde tehlike anında önce “Dur”, sonra “İmdat” butonlarına basılmalı, her iki butonun gereksiz kullanımları önlenmelidir.
- Deprem veya yangın anında kaçış için asansör yerine merdivenler kullanılmalıdır.
- Kabin içine konan yüklerin dengeli yüklenmesine dikkat edilmeli, kabin hareket halinde iken bu yüklerin kaymaması için önlem alınmalıdır.
- Makina dairesi kapısı veya giriş kapağı güvenlik nedeniyle sürekli kapalı tutulmalı, ancak anahtarı bina yöneticisi ve görevlisi ile belirlenecek kişilerde bulunmalıdır.
- Makina dairesi depo olarak kullanılmamalıdır.
- Makina dairesinde bulunan havalandırma pencereleri ile varsa kapılar uygun bir havalandırma sağlanması için panjurlu hale getirilmelidir.
- Makina dairesindeki aydınlatma tesisatı çalışır durumda bulundurulmalıdır.
- Makina dairesinde kolayca görülebilecek bir yere “kurtarma talimatı” asılmalıdır.
- Anlaşmalı bakım yapan firma dışında başka bir firma ve kişiler asansöre müdahale ettirilmemelidir.

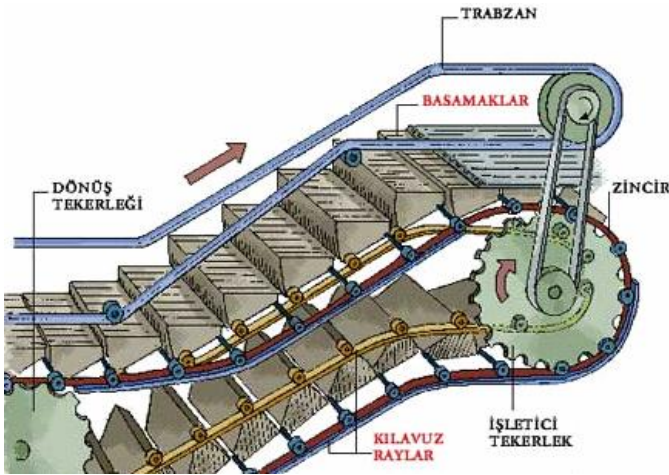
YÜRÜYEN MERDİVENLER/BANTLARIN KULLANIMINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Yürüyen Merdiven ve Bantlara Binerken

- Yürüyen merdivenlerin alt ve üst başlarında acil durdurma butonu olduğu bilinmelidir.
- Basamakların/bandın hareket yönüne dikkat edilmelidir.
- Yönlendirme levhalarına uyulmalı, ters yönde yürüyen merdiven ya da bantlara binmeye çalışılmamalıdır.
- Görme özürü olanlar ve çift odaklı gözlük kullananlar ayrıca dikkat göstermelidirler.
- Hareket etmekte olan basamağın tam ortasına basılmalı ve aynı anda yürüyen merdiven veya bandın el bandı tutulmalıdır.
- Çocuklar, çanta ya da paketler diğer el ile dikkatlice tutulmalıdır.
- Ceket, palto, uzun aksesuar, gevşek ayakkabı bağı gibi giysi ve uzantıları basamak ve kenarlardan uzak tutulmalıdır.
- Yürüyen merdiven/bantların giriş ve çıkışlarında gözle görülebilir şekilde yeterli aydınlatma yapılmalıdır.

Yürüyen Merdiven ve Bantların Üzerinde İken

- Seyir halinde iken yüzümüz hareket yönü doğrultusunda olmalı ve ileri doğru bakılmalıdır.

- El bandı dikkatlice tutulmalıdır.
- El çantası, paket, alışveriş torbası gibi eşyalar el bandının üzerine konulmamalıdır.
- Merdiven basamağı veya bandın üzerine oturulmamalıdır.
- Yürüyen merdivenlerde seyir halinde iken mağaza vitrini vb. yerler seyredilmemelidir.
- Yürüyen merdiven kenarlarına eğilip yaslanılmamalıdır.
- El bandı hızı, yürüyen merdiven basamağı ya da yürüyen bant hızından fazla ya da az ise elimiz ileride ya da geride kalıyorsa el konumu değiştirilmeli ve bu durum işletmeye haber verilmelidir.
- Yürüyen merdiven/bantlarda basamak ile pervaz saçı/tarıklık arasına sıkışmayı engellemek için parmak arası terlik veya kauçuk çizme kullanılmamalıdır.
- Basamak ile pervaz saçı/tarıklık arasına sıkışmayı engellemek için konulan fırçalar yürüyen merdiven/bantlarda ayakkabı temizlemek amacıyla kullanılmamalıdır.
- Merdivenin ortasında bulunulmalıdır.

Yürüyen Merdiven ve Banttan İnerken

- Binme ve inme sırasında gecikilmemeli, oyalanılmamalı ve inmek için hemen adım atılmalıdır.
- Merdiven ya da bandın çıkışı kapatılmamalı, burada beklenmemeli, sohbet edilmemelidir.
- Yürüyen merdivenler yalnızca insan taşımak için tasarlanmıştır. Bebek arabası, alışveriş arabası, eşya bu amaçla tasarlanmış asansörler ya da yürüyen bantlarla taşınmalıdır. Bu gibi portatif taşıyıcılarla yürüyen merdivene binmek kullanıcıyı el bandını tutmaktan alıkoyar ve dengeyi kaybedip düşmesine yol açabilir. Ayrıca bu araçlar giriş ve çıkışta görüşü daraltıp kullanıcıların güvenli kullanımına engel olur.

- Yürüyen merdivenler güvenli ve konforlu çalışma hızında hareket edecek şekilde tasarlanmıştır. Binip inerken acele etmeden ama dikkatlice davranılmalı, binilecek basamağın ortasına basılmalıdır. Merdivenlerin pek çoğunda basamak altı aydınlatması ya da belirgin sarı renkli çizgiler kullanıcıyı yönlendirmek ve uyarmak için yapılmaktadır. Eğer basamağın ortasına basılamadıysa, panik yapmadan ayakların konumu değiştirilmelidir.
- Seyir sırasında yüzümüzü hareket doğrultusunda ve ileri doğru tutmak dengemizi korumaya, çıkış noktasını görmeye ve güvenle merdivenden inmeye yardımcı olacaktır.
- Yürüyen merdivende iken çocuklara dikkat edilmeli, binip inerken kenarlardan uzak durmalarına yardımcı olunmalı, basamaklara oturmalarına ve oyun oynamalarına izin verilmemelidir. Bir elimizle çocuğun elinden, diğer elimizde el bandı tutulmalıdır.
- Düşme, yürüyen merdivenlerde en çok karşılaşılan kaza tipidir. En iyi yöntem el bandını tutarak çıkışa ulaşmaktır.